

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemorian Förslag om utbildningsgaranti i gymnasieskolan (U2015/03607/GV)

Nacka kommun har fått möjlighet att yttra sig över remisspromemorian enligt ovan.

1. Nacka kommun avstyrker förslaget till en förstärkt utbildningsgaranti när enskilda huvudmän för gymnasieskolan upphör med sin verksamhet enligt den modell som beskrivs i remisspromemorian. (avsnitt 2.3 i remisspromemorian).
2. Nacka kommun avstyrker förslaget att minska grundavdraget för elever i fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor (avsnitt 2.6 i remisspromemorian).
3. Om en förstärkt utbildningsgaranti införs anser Nacka kommun att finansiering istället bör ske genom att statliga medel avsätts i en gemensam pott som kommuner kan ansöka om i det fall det uppstår ett sådant behov.
4. Nacka kommun tillstyrker förslaget att precisera när enskilda huvudmän ska anses ha fullföljt skyldigheten att säkerställa elevers rätt att fullfölja utbildningen vid en gymnasieskola och gymnasiesärskola. (avsnitt 2.4 i remisspromemorian).
5. Nacka kommun tillstyrker förslaget att det ska framgå av skollagen att hemkommunen ska sträva efter att nå lösningar i samverkan med andra kommuner och enskilda huvudmän, under förutsättning att denna knyts till den befintliga bestämmelsen (16 kap. 37§) om elevers rätt att fullfölja utbildningen (avsnitt 2.3 i remisspromemorian).

Nacka kommuns överväganden

Förslaget till en förstärkt utbildningsgaranti när enskilda huvudmän för gymnasieskola och gymnasiesärskola upphör med sin verksamhet

För att en ökad reglering ska vara motiverad bör det finnas ett tydligt behov av detta. I remisspromemorian har man inte kunna visat att så är fallet, varför Nacka kommun avstyrker detta förslag.

Nacka kommun håller med om att det ur ett elevperspektiv är viktigt med en tydlig rätt att fullfölja en påbörjad utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola. Det finns dock redan en tydligt fastställd rätt för eleverna att fullfölja utbildningen. Det finns därtill redan en skyldighet för hemkommunen att ansvara för att behöriga ungdomar erbjuds gymnasieutbildning. I det fall en ungdom har påbörjat en gymnasieutbildning hos någon annan huvudman än hemkommunen och avbryter utbildningen där har vidare hemkommunen en skyldighet att tillgodose hennes eller hans rätt till utbildning i gymnasieskolan i enlighet med de allmänna reglerna i 15 och 16 kap. skollagen. Allt sedan friskolereformen infördes har det också varit känt att en enskild huvudmans verksamhet kan upphöra om dess godkännande dras tillbaka.

I remisspromemorian har man heller inte kunnat visa att det föreligger ett faktiskt problem för eleverna. Situationer då en fristående huvudman plötsligt upphör med sin verksamhet och inte har möjlighet att låta eleverna fullfölja sin påbörjade utbildning konstateras förekomma sällan. Vidare konstateras att i de fall så ändå har skett har lösningar som varit tillfredsställande för eleverna kunnat ordnas. Såväl kommuner som enskilda huvudmän har då bidragit med olika insatser.

Det är därtill osäkert huruvida den sammantagna effekten av de förändringar som föreslås är positivt eller negativt ur ett elevperspektiv, eftersom det i remisspromemorian inte utretts eventuella negativa effekter som kan tänkas uppstå. Exempelvis tas inte eventuell påverkan på tillståndsförfarandet upp. Om förändringen leder till att Skolinspektionen, eller de kommuner som ska yttra sig kring ansökningar, blir mer benägna att avslå ansökningar i fall då utbildningar erbjuds som inte motsvaras av de som redan finns i kommunen eller i samverkansområdet, kan det leda till ett mindre varierat utbildningsutbud för eleverna.

Förslaget att minska grundavdraget för elever i fristående gymnasieskolor och gymnasiesärskolor

Ur ett elevperspektiv anser Nacka kommun det vara mycket otillfredsställande att finansiering vid ett eventuellt införande av den föreslagna skollagsändringen skulle ske genom att elever som väljer en fristående gymnasieskola eller gymnasiesärskola skulle få med sig en lägre ersättning än de elever får som väljer en offentlig huvudman.

Det går också emot principerna bakom gällande lagstiftning avseende hur bidrag till fristående skolor bestäms. Som också nämns i remisspromemorian, framgår det i förarbetena till gällande lagstiftning att så kallade "skolpliktsavdrag", det vill säga eventuella kostnader som kan hänföras till hemkommunens skyldighet att tillgodose elevers rätt till utbildning i grund- och gymnasieskolan, handlar om övergripande myndighetskostnader snarare än specifika utbildningskostnader och därför inte ska dras av från ersättningen till fristående skolor.

Det är också oklart hur hemkommunerna skulle kunna fondera eventuella indragna medel från fristående skolors grundbelopp.

Om den förändring om en förstärkt utbildningsgaranti införs anser Nacka kommun att finansiering istället bör ske genom att statliga medel avsätts i en gemensam pott som kommuner kan ansöka om i det fall det uppstår ett sådant behov.

Förslaget att precisera nuvarande bestämmelse om rätt att fullfölja utbildning hos enskild huvudman

I remisspromemorian föreslås att nuvarande bestämmelse preciseras genom en geografisk avgränsning så att elever hos en enskild huvudman ska bli erbjudna att fullfölja utbildningen inom hem- eller lägeskommunen, inom samverkansområdet där hem- eller lägeskommunen ingår, alternativt inom rimligt avstånd från hem- eller lägeskommunen. Om det inte är möjligt övergår ansvaret för eleven till hemkommunen.

Nacka kommun håller med om att det ur ett elevperspektiv kan finnas skäl att precisera nuvarande bestämmelse på det sätt som föreslås, eftersom det motsvarar vad som gäller för elever i kommunala skolor.

Förslaget att det ska framgå av skollagen att hemkommunen ska sträva efter att samverka med andra kommuner och enskilda huvudmän

Att hemkommunen samverkar för att hitta en så bra lösning som möjligt för eleven bör alltid eftersträvas, och så sker redan i Nacka. Nacka kommun tillstyrker därför att en sådan strävansparagraf framgår i skollagen, under förutsättning att den knyts till den befintliga lagstiftningen i 16 kap 37§ om rätt för elever att fullfölja utbildningen.

På Nacka kommuns vägnar

Mats Gerdau
Ordförande kommunstyrelsen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör